

בבא קמא יב

הוראה 6 של עולא בשם ר' אלעזר: הלכתא: גובין מן העבדים. שאלה על דבריו: אמר ליה ר"נ לעולא: אמר רבי אלעזר אפי' מיתמי?
תשובה 1: לא, מיניה (כי רק גובים מיתומים מקרקעות ולא ממטלטלים – ועבדים כמטלטלין)
תשובה 2: לבתר דנפק, אמר להו עולא, הכי אמר רבי אלעזר: אפי' מיתמי.
תגובת רב נחמן: אמר ר"נ: אשתמטין עולא.
מעשים שהיו: הוה עובדא בנהרדעא, ואגבו דייני דנהרדעא.
הוה עובדא בפומבדיתא, ואגביה רב חנא בר ביזנא.
תגובת רב נחמן: אמר להו ר"נ: זילו אהדרו, ואי לא - מגבינן לכו לאפדניכו.
קושי: א"ל רבא לר"נ: הא עולא, הא רבי אלעזר, הא דייני דנהרדעא, והא רב חנא בר ביזנא, מר כמאן סבירא ליה?
תירוץ: א"ל: אנא מתניתא ידענא, דתני אבימי: פרוזבול חל על הקרקע, ואינו חל על העבדים; מטלטלין נקנין עם הקרקע, ואינן נקנין עם העבדים.
הצעה בנושא: לימא כתנאי:

ברייתא 2	ברייתא 1	
	החזיק בעבדים לא קנה קרקעות בקרקעות לא קנה עבדים	מכר לו עבדים וקרקעות:
	החזיק בקרקע - קנה מטלטלין במטלטלין - לא קנה קרקע	מכר לו קרקעות ומטלטלין
החזיק בעבדים - קנה מטלטלין!	החזיק בעבדים - לא קנה מטלטלין במטלטלין - לא קנה עבדים	מכר לו עבדים ומטלטלין
עבדים כמקרקעי דמי	עבדים כמטלטלין דמי!	הצעה
עבדים כמקרקעי דמי	בעינן קרקע דומיא דערים מצורות ביהודה דלא נידי, דתנן: נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות - בכסף, בשטר, ובחזקה ; מנהני מילי! אמר חזקיה, דאמר קרא: ויתן אלהים אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמדתנות עם ערי מצורות ביהודה.	הבנה אחרת - רב איקא בריה דרב אמי - דכ"ע - עבדים כמקרקעי דמי
בעודן עליו. קושי: וכי עודן עליו מאי הוי? חצר מהלכת היא, וחצר מהלכת לא קנה! <u>תירוץ 1</u> ודחיתת: וכי תימא בעומד, והא אמר רבא: כל שאילו מהלך לא קנה, עומד ויושב לא קנה! <u>תירוץ 2</u> : והלכתא: בכפות.	עבדי כמטלטלין דמי	גירסה אחרת בדברי רב איקא דכ"ע - עבדי כמטלטלין דמי

עוד סתירה

ברייתא 3	ברייתא 1	
	החזיק בעבדים לא קנה קרקעות בקרקעות לא קנה עבדים	מכר לו עבדים וקרקעות:
החזיק בקרקע - קנה עבדים!		פתרון לסתירה
בעומדין בתוכה		

דיון בפתרון לאור שתי גירסאות של רב איקא:

רב איקא 2 - עבדים כמטלטלי דמי	רב איקא 1 - עבדים כמקרקעי דמי	
היינו דאי עומדין בתוכה - אין, אי לא - לא	למה לי עומדין בתוכה? הא אמר שמואל: מכר לו עשר שדות בעשר מדינות, כיון שהחזיק באחת מהן - קנה כולן!	דיוק מדברי הפתרון וקושי על גירסה 2 מכלל דהאי לא קנה - כשאין עומדין בתוכה
	ולטעמיד, להך לישנא דאמר עבדי כמטלטלין דמי, למה לי עומד בתוכה? הא קיימא לן דלא בעינן צבורין! אלא מאי אית לך למימר? שאני מטלטלי דניידי ממטלטלי דלא נידי, ה"נ שאני מקרקעי דניידי ממקרקעי דלא נידי, עבדא מקרקעי דניידי הוא, התם סדנא דארעא חד הוא.	תירוץ

נכסים שאין בהן מעילה וכו'.

דיוק מהמשנה ושיוך המשנה לדעת תנא מסויים: מעילה הוא דלית בהו, הא מקדש קדשי, מאן תנא? א"ר יוחנן: בקדשים קלים, ואלבא דר' יוסי הגלילי, דאמר ממון בעלים הוא; דתנא: **ומצפה מצפה בה' - לרבות קדשים קלים, שהן ממונו, דברי ר' יוסי הגלילי.**

מסנה	ר' יוסי הגלילי	סתירה
המקדש בחלקו, בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים - אינה מקודשת	ומצפה מצפה בה' - לרבות קדשים קלים, שהן ממונו	
דלא כרבי יוסי הגלילי		פתרון 1
לאחר שחיטה אפילו רבי יוסי הגלילי מודה, דכי קא זכו - משלחן גבוה קא זכו	מחיים	פתרון 2

קושי על פתרון 2: ומחיים מי אמר?

הסבר הקושי:

שלב 1: הבאת משנה: והתן: **בכור מוכרין אותו תם חי (ולא שחוט), ובעל מום חי ושחוט, ומקדשין בו את האשה;**

שלב 2: צמצום דברי המשנה: ואמר ר"נ אמר רבה בר אבוח: לא שנו אלא בכור בזמן הזה, דכיון דלא חזי להקרבה - אית להו לכהנים זכייה בגוייהו, אבל בזמן שבת המקדש קיים דחזי להקרבה - לא;

שלב 3-4: קושי על הצמצום ותירוץ:

ברייתא	המשנה והצמצום	סתירה (רבא)
ומצפה מצפה בה' - לרבות קדשים קלים, שהן ממונו, דברי ר' יוסי הגלילי!	בכור מוכרין אותו תם חי לא שנו אלא בכור בזמן הזה, דכיון דלא חזי להקרבה - אית להו לכהנים זכייה בגוייהו, אבל בזמן שבת המקדש קיים דחזי להקרבה - לא	
בבכור בחו"ל, ואלבא דר' שמעון, דאמר 'אם באו תמימים - יקרבו' אם באו אין, לכתחלה לא		תירוץ רבינא
ר' יוסי הגלילי (בתם חי)	חכמים החולקים על ר' יוסי הגלילי (בתם חי)	פתרון אפשרי אחר (שלא אמר רבינא)

הסבר הקושי: ואם איתא דכי א"ר יוסי הגלילי ממונו הוא - מחיים,

לישני: הא רבי יוסי הגלילי, הא רבנן!

תירוץ: אמר לך: מתנות כהונה קאמרת? שאני מתנות כהונה, דכי קא זכו - משלחן גבוה קא זכו.

